

Pacientske organizácie už štvrtý rok volajú po zmenách v onkológii

Bratislava, 18. máj 2021 – Pacientske organizácie sa už štvrtý rok obracajú na vládu s konkrétnymi požiadavkami, ktorých plnenie im v minulosti boli prisľúbené, no väčšina z nich stále neprešla do praxe. Situácia v onkológii je navyše čoraz komplikovanejšia kvôli pretrvávajúcej pandémie COVID-19. Zástupcovia onkologických pacientov preto opätovne predkladajú ministerstvu zdravotníctva aktualizované požiadavky.

K neriešeným požiadavkám sa pridal aj rok pandémie

Zástupcovia onkologických pacientov na nevyhnutné zmeny v onkológii upozorňujú kompetentných zákonodarcov, naprieč politickým spektrom, už niekoľko rokov. „V roku 2018 naše organizácie odovzdali do rúk ministerstva zdravotníctva 15 požiadaviek na zlepšenie stavu onkológie na Slovensku. Po troch rokoch však musíme konštatovať, že väčšina z nich stále neprešla do praxe. Vnímame náročnú situáciu v sektore, ktorá je výsledkom neriešenia problémov desiatky rokov. Je však najvyšší čas nezostávať už len pri ich pomenovaní, ale kontinuálne pristúpiť k ich riešeniu,“ hodnotí situáciu Eva Kováčová z Ligy proti rakovine.

Rok pandémie COVID-19 navyše ťažko narušil proces včasného odhaľovania onkologických diagnóz. „V roku 2020 došlo v Európe k približne až 40-percentnému poklesu diagnostiky rakoviny, teda až 40 % ľudí, u ktorých sa predpokladá vývoj rakoviny, nebolo diagnostikovaných a plynie im vzácny čas,“ upozorňuje Jana Pifflová Španková z NIE RAKOVINE. „Uvedomujeme si, že systémy zdravotnej starostlivosti sú pod bezprecedentným tlakom v dôsledku pandémie COVID-19 a že globálna kríza sa ešte neskončila, ale údaje ukazujú, že je najvyšší čas prijať opatrenia a aktívne sa venovať otázkam onkologickej starostlivosti,“ dopĺňa Miroslava Fövényes z OZ Lymfoma Slovensko.

Nové memorandum odovzdali do rúk ministerstva zdravotníctva

Organizácie preto zhodnotili situáciu a vplyv pandémie a konkrétne požiadavky aj s návrhom riešení odovzdali, v podobe memoranda, do rúk nového ministra zdravotníctva. „Uvedomujeme si, že vláda to aktuálne nemá v súvislosti s riešením pandémie jednoduché, no ministerstvu zdravotníctva ponúkame konštruktívnu diskusiu a okrem požiadaviek aj konkrétne návrhy a riešenia. Pokladáme ich za nevyhnutné na to, aby sa alarmujúci stav onkológie na Slovensku zlepšil,“ vysvetľuje Eva Kováčová z Ligy proti rakovine.

Lepšia dostupnosť diagnostiky, liečby, ako aj celkovej starostlivosti o pacientov

Jednou z hlavných tém memoranda je zlepšenie informovanosti o prevencii, ako aj motivácii k nej tak, aby sa onkologické ochorenia odhaľovali a liečili skôr. „Je to veľmi dôležité na zvyšovanie šance na dlhší a lepší život pre pacientov,“ vysvetľuje Jana Pifflová Španková. „Urgujeme preto opätovné rozbehnutie plošných skriningových programov, ako aj prijatie po-epidemických opatrení, ktoré re-štartujú prevenciu,“ dodáva.

Dôležitou témou memoranda je aj zlepšenie dostupnosti modernej diagnostiky a liečby. „Slovenský pacient čaká takmer 3 roky na dostupnosť nového lieku od registrácie v Európskej liekovej agentúre,“ opisuje Markéta Derdáková z OZ Amazonky. „Nejde nám o to, aby tu boli dostupné úplne všetky lieky, ale tie, ktoré sú účinné a ktoré pozitívne vyhodnocujú aj európski odborníci v ESMO (European Society of Medical Oncology), by tu rozhodne nemali chýbať,“ dopĺňa. Moderná onkologická liečba by mala byť dostupná pre všetkých pacientov, ktorí ju potrebujú v rámci štandardnej úhrady na základe rozhodnutia lekára a nie zdravotnej poisťovne.

Pandémia a s ňou spojené obmedzenie poskytovanej zdravotnej starostlivosti prehýbilo aj problém čakacej doby na vyšetrenia. „Pandemická situácia, počas ktorej sa niektorí praktickí lekári rozhodli z objektívnych príčin neordinovať alebo obmedziť ordinačné hodiny, tento problém ešte viac prehýbila,“ opisuje kritickú situáciu Miroslava Fövényes. Diagnostika bez čakania, zlepšenie dostupnosti interdisciplinárnej starostlivosti, či poliečebný manažment sú preto ďalšími oblasťami, ktoré si podľa organizácií neodkladne vyžadujú zmeny.

Memorandum uzatvára potreba reformy paliatívnej a hospicovej starostlivosti. Podľa Evy Kováčovej z Ligy proti rakovine v dostupnosti dlhodobej, paliatívnej a hospicovej starostlivosti nedošlo počas posledných rokov k akémukoľvek posunu. „Problémy dlhodobo pretrvávajú v dôsledku absolútnej nedostatočnosti siete kapacít naprieč Slovenskom v ktorejkoľvek z týchto starostlivostí,“ vysvetľuje. Problémom je podľa nej aj nedostatočné ohodnotenie resp. preplatenie práce mobilných hospicov. Pre porovnanie, kým mobilný hospic na rok dostáva priemerne dotáciu 17 000 EUR, jedna MOM na mesiac dostáva dotáciu 26 000 EUR. Reforma paliatívnej starostlivosti je preto podľa organizácií nevyhnutná.

„Oceňujeme preukázanú ústretovosť nového vedenia ministerstva zdravotníctva a záujem o spoločné hľadanie riešení. Veríme, že pravidelné stretnutia na kvartálnej báze, ktoré sme navrhli s cieľom priebežne vyhodnocovať odporučené kroky a ich plnenie, posunú navrhované riešenia do praxe v prospech pacientov,“ uzatvára Kováčová.

Kontakt pre médiá:

Marianna Dubravická
dubravicka@seesame.com
0907 442 571